

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

ÉGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

„Mí vagy utódaínk, a mí rombadóílt szentélyűnket fel fogjuk építeni...“

D. Dr. Révész Imre püspök beszéde a debreceni presbitériumban, az Ispotály-templom
romlásáról és feltámadásáról, 1944. évi június 23-án

Amióta a rettenetes járványok és tüzi romlások ostroma, amely a régebbi századokban csaknem öt-tíz évenként elcsattant ez ősi civitás és vele négyszázados sors- és lélekközösségben összeforrt egyházunk felett, Isten akaratából elvesztette erejét, azóta, tehát már jóval több, mint egy század óta nem érte városunkat és egyházunkat olyan megpróbáltatás, mint amilyentől mindnyájunknak szíve most vérzik és amilyennek megisméltlódésétől mindnyájunk szíve most remeg.

Egy nem is legkisebb falusi gyülekezet lélekszáma kitelnék azokból az áldozatokból, akiket egyházunk a június 2-i támadás következtében tagjai közül elveszített. Legrégibb templomunk, az ispotályi rombadóílt, több mint négyszázados szeretetintézményűnk, Ispotályunk egyik épülete hasonlóképpen; iskola és parókia is súlyos kárt szenvedett. Több lelkesűnk, tanítónk lett hajléktalanná és vagyontalanná.

Nem részletezem tovább a mindenki előtt ismert döbbenetes tényeket. Még kevésbbé akarok fölöttük meddón keseregni vagy éppen átkozódni. Istennek három igéje szabja meg keresztyéni és egyházi magunktartását a multa, a jelenre és a jövőre nézve.

„Jövének Jézushoz némelyek, kik néki hírt mondanak a Galileabeliek felől, kiknek vérét Pilátus az ő áldozatukkal elegyítette. És felelvén Jézus, monda nékik: Gondoljátok-é, hogy ezek a Galileabeliek bűnösebbek voltak valamennyi Galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték? Nem, mondom néktek, sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek. Vagy az a tizenhét, akire rászakadt a torony Siloámban és megölte őket, gondoljátok-é, hogy bűnösebb volt minden más Jeruzsálemben lakó embernél? Nem, mondom néktek, sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek“ (Lukács 13: 1—5).

A multa nézve nagyon sok megbánni valónk van. Szerettük-é eléggé, mi mostani debreceni református nemzedék, az Isten házát, egyházunkat és különösen annak szeretetmunkáját? Szerettük-é eléggé egymást és különösen a Krisztus kicsinyeit, az elhagyott szegényt, a keservesen küszködőt, az életharcban kimerülve összeesőt? Nem szerettétek eléggé, kiáltják a romok és a friss sírok. Térjete meg, mert különben mind elvesztek, kiáltja fölöttünk az élet és feltámadás egyetlen és örök Ura. Kevesebb lett egygel a templomunk? De fogjuk-é a megmaradtakat jobban látogatni, mint eddig? Kevesebb lett az intézményűnk és megfogyott a ránk bízott drága életek száma? De fogunk-é a megmaradtakért sokkal többet áldozni, mint eddig: munkában, pénzben, mindennapos testvéri önmegtágadásban? Ó testvéreim, ezekre a szívűnkbe hasító kérdésekre csak egy lehet a feleletűnk: *Megtérűnk Uram, térj hozzánk és irgalmazz nekűnk!*

A jelenre nézve azt kívánja tőlűnk az Isten igéje, amit a Jeruzsálem romlását építgető Nehémiásnak és embereinek parancsolt: „A kőfalon munkálkodók közül a tehernek hordói egyik kezűkkel, amely a munkát végezé, rakodának, másik kezűk pedig a fegyvert tartja vala. Akik pedig építének, azoknak fegyverök derekokra vala felkötve es így építének, a trombitás pedig mellettem állt. És így szóltam az előjárókhöz, a főemberekhez és a többi néphez: A munka felette sok és messzeterjedő es mi elszélelvén a kőfalon, egymástól messze

esünk; azért oda gyűljetek hozzánk, hol a trombita szavát hallándjátok, a mi Istenünk hadakozik értünk. Ekképpen munkálkodunk vala; és legényeimnek fele dárdákat tart vala hajnalhasadtától fogva mind a csillagoknak feltámadásáig" (Nehémiás 4: 17—21).

Ma ez a kötelességünk: virrasztani a sötétben is, tudván, hogy a csillagok majd feltámadnak; egyszerre dolgozni és harcolni s ha kell, utolsó lehetünk egyszerre védni és tatarozni a romokat; figyelve Isten igéjének trombitaszavára, szoros egységbe zárkozni és nem széjjelszóródni felelőtlen egyéni akciókba; mindezt pedig abban a bizonyosságban tenni és vállalni, hogy nem vagyunk pusztán a magunk szegény emberi erejére hagyatva: a mi Istenünk, akinek háza népe vagyunk — hogyha igazán hozzá térünk —, hadakozik most is értünk.

Végül a jövőre nézve ez az ígéretünk van: „Ezután láték új eget és földet... És én János, látám a szent várost... És templomot nem láttam abban, mert az Úr, a mindenható Isten annak temploma, és a Bárány" (Jelenések 21: 1, 2, 22). Mi vagy utódaink a mi rombadőlt szentélyünket fel fogjuk egykor építeni: felépítjük olyannak, amilyen volt — kedvesnek, egyszerűnek, de századok legendáit suttogónak — és felépítjük Isten kegyelméből önmagunk áldozatos erején. Nem fogjuk debreceni nevünkre és dicső emlékü templomépítő atyáinkra azt a szégyent hozni, hogy Debrecen határain kívül is segítségért kiáltunk, esetleg éppen a szentély népe gyilkosainak nemzetségéhez menjünk akár követelni, akár koldulni. Ámde tudnunk kell, hogy egykor minden földi templom dicsősége elmúlik: Isten az Ő országának örök hajlékába várja haza az Ő népét. A romtemplom és a még álló templomok, majd a megújuló templom falai közt Isten népének mindörökre egy a rendeltetése: zarándokút Istennek országába a zászlós Bárány vezetése alatt, akinek zászlajára egyszerre van felírva a kereszt jelében a szenvedés és a diadal; zarándokút némán, amikor a magunk bajáról van szó — „mint a bárány megnémul az öt nyírók előtt" —, de hitvallást téve és halleluját zengve, mikor a Bárány dicsőségéről van szó, akinek mi mai debreceniek most lettünk igazán népévé nemcsak a címerünk szerint, hanem a valóságban is.

Kollégiumi diák leszek...

— Philippe Monnier.* —

Ezt mondta az apám:

„Fiam, holnap a Kollégium diákja leszel. Nagy napja lesz ez az életednek és fontos dátum annak történetében. Szeretném, ha elgondolkoznál rajta s megérte-

* A századfordulónak ez a kedves genfi frója sok ilyen megkapó dolgot írt, a Kálvin városának és iskolájának szelleméből merítve. Ez a most újból kiadott kis írása mondhatni szóról-szóra talál a magyar Genfre és Kollégiumára is. Imádkozunk, hogy Kollégiumunk kapui az idén is megnyillassanak és jóelőre gondoskodjunk, hogy leendő diákjai ilyen szellemi útravalóval lépják át a szent küszöböt. R. I.

néd jelentőségét. Ezért beszélek most neked erről, kérlek, figyelj ide.

Abba a Kollégiumba lépsz be, kisfiam, amelybe én is jártam, a nagyatyád is járt és járt a nagyobb része halott kedveseinknek. A Kollégium hazádnak drágalátos történelmi kincse. Kálvin, a mi reformátorunk alapította. Sok dicsőségét szerzett nekünk. Mind ott nőttek fel, akiből neves emberek lettek Genfben, akik valami jó munkát végeztek, akik a tehetségükkel, a tudásukkal vagy a hitükkel fényeskedtek: igen, ezek mind ott játszottak egykor ama kökerítés mögött, amely holnap a te befogadásodra nyílik meg. Ha jól figyelsz, mindnyájuk láthatatlan lelki arcát meg fogod találni a kövek között — mert a kövek sokszor jobban tudnak emlékezni, mint a szívek. Eddig elszigetelten éltél: most bele fogsz kapcsolódni a közösség életébe, csatlakozni fogsz a sok százados hagyományhoz és folytatni fogod azt. Nem egyszerű iskolai beiratkozás az, ami veled most történik: honpolgári aktust fogsz végbevinni, a legelső életedben. Adja Isten, hogy ez a legelső sok más kövesse!

Órákat órák után, napokat napok után fogsz lepergetni a Kollégiumban, hét egész esztendőig. Egy örökkévalóságnak fog feltűnni előtted az a hét esztendő — pedig hamar elrepül, de bizonyos, hogy döntő lesz az életedben. Osztályról-osztályra ballagva fogsz megismerkedni azzal a szép humanista műveltséggel, amely bármily haszontalannak látszik is, mégis a legnemesebb eszköz azok között, amelyeket az emberek arra a célra találtak ki, hogy a lelkiüket mindig virágzásban tartsák. És e közben osztályajtóról osztályajtóra körülballagod azt az emlékekől zsongó békés, szíljás udvart, amelyen annyian jártak már te előtted! Ma még kisgyerek vagy, szappanbuborékok eregetésével szórakozol; holnap este már nem leszel egészen ugyanaz, aki ma vagy. Hét év múlva, amikor a Kollégiumot kijárod, ember kell hogy legyen belőled és urává kell hogy légy magadnak. Hogy majd a nagy életpályán miként fogsz viselkedni, az attól a türelemtől, bátorságtól és tehervállástól függ, amelyet mátol fogva kell megmutatnod. Igyekezzél hát jól felhasználni ezeket az éveket s kezdetlől fogva győződjél meg a fontosságukról. Eleinte talán szenvedni fog ebben a terhes igában. Később azonban ezeket fogod találni az élet legelragadóbb éveinek. Sokszor vissza fogsz majd nézni az életutadon, hogy elgyönyörködjél ezekben az években és sóhajtván fogod visszaidézni azokat a rózsaujjú órákat, amikor pajtá-saiddal együtt kicsi gyermek voltál az öreg házban.

Kisfiam, a genfi ember, amíg él, két képet visz mindenüvé magával, két képet őriz hűségesen a szíve legmélyén. Ez a két kép: a Szent Péter-templom, meg a Kollégium. Az egyik fenséges, a másik elbűvölő. A Kollégiumban sok mindent fogsz megtanulni, amit mi mind megtanultunk — nem egy olyat is, amit én már elfelejtettem. De meg fogod tanulni azt is, hogy sohase spiciliskedjél, sohase légy áruzó, tudj hallgatva tűrni, tudj ártatlanul lakolni a vétkes helyett. Meg fogod tanulni, miként felelj a hívásra és hogyan légy lenmagadért felelős. És mindenekelett meg fogod tanulni a feladataidat megcsinálni, ami a legbiztosabb eszköz annak a megtanulására, hogy egykor meg tudjuk csinálni az Isten által előnkbeszabott nagy feladatot is: mindennapi, magános feladatunkat, amely mindenikönket hív, megtalál és hatalmában tart.

Ne felejtse el ezt soha, édes fiam!"

A reformátorok és a partikuláris rektorok nyomában

Rendkívüli események rendkívüli helyzeteket teremtenek és rendkívülien éles fényvel világítanak rá a sokszor elhanyagolt, de régebben annyira bevált utakra és megoldási módokra. Az evangélium terjesztésének útját és módját, a mohácsi vést követő rendkívüli nehéz helyzetben, az evangéliumnak az élet minden vonalán és minden helyzetében középpontba való állítása határozta meg. A nagy magyar Alföld tengernyi nádasainak és zombékjainak lakható tisztásain alig zendült meg a mélybűgös és szomorú dallamú zsoltár, a nádból és sárból épült templomok mellé már is felépítették az iskolákat is, ahol a jobbágyok tehetséges gyermekeit is megtanították írni és olvasni. A keletkezett szellemi igényt az akkori magyarság szellemi vezetői, a reformátorok és későbbben a kollégiumok nagyszerű képviselőiként megjelenő partikuláris rektorok, minden egyes alkalommal lelki táplálékkal elégtették ki. A gombadudraszaporodó kéziratok, vagy a Huszár Gál s későbbben kül- és belföldről nyilvánosságra kerülő nyomtatványok vagy bibliafordítások, vagy pedig bibliai tárgyú feldolgozások voltak legnagyobb részt. De még ha világi tárgyú volt is valamelyik könyv, akkor is annak hangja, kifejezőmódjai, a teljes élet- és világszemlélete a Bibliából táplálkozott és úgy keringett a Biblia szellemisége körül, mint horgok a fényes nap vonzó bűvkörében. Így érthető meg az a valóság, hogy minden írni és olvasni tudó, tehát szellemi igényekkel rendelkező egyén, a jobbágy-gyermektől Erdély nagy fejedelméig, a bibliaolvasó Bethlen Gáborig, abban találta meg legnagyobb szellemi gyönyörűségét, ha a Bibliát olvashatta. Csodálatos módon, de a Bibliában mindenki mindent megtalált, amit kereső vágyakkal kutatott. A szóttagolva olvasó megtalálta a betűk titokzatos renetegét, amelyekből olyan édesen, szívet gyönyörködtetően bontakozott ki a prófétáknak vagy éppen az Úr Jézus Krisztusnak próbáltatásokkal és küzdelmekkel tele élete. Bethlen Gábor tudásai számára pedig ugyancsak a Biblia fejtette meg az annyiszor megámult és csodált világnak szédítő titkait, amikor arra tanított: az Úrnak félelmén kívül minden más bölcseség csak hiábavalóság.

Milyen jó és milyen áldott volt az ilyen tanításokat hallani a reformátorok és a partikuláris rektorok ajkairól a szenvedések és próbáltatások keserű vizeiben vergődő magyarság számára. Az ilyen iskolamesterek által vezetett iskola nagyon is sűrű kényszerűsünetekben nem volt probléma, hogy mit is olvasson tanulmányait az iskolától távol folytatni kényszerült tanuló, mert csak egyetlen természetes felelet adódhatott: a Bibliát.

Most is kényszerűsünet van. A mi községünkben is a közeli Debrecenben megtalálható minden rendű iskolába járnak tanulók. A kényszerű iskolai szünet óta fokozottabb figyelemmel foglalkozom velük. Ahol szükségét látom, oktatom, tanácsolom, irányítom őket s közben én is renetegét tanulok abból, amit kérdezősködéseimre felelnek. Elmondják, hogy tanáraik nyomatékosan hívták fel őket az önképzés szükségességére. Könyveket ajánlottak számukra,

amelyeknek áttanulmányozása különösen alkalmas a szellemi továbbképzésre, ismereteik bővítésére, kialakuló világnézetük irányítására. Mindez nagyon helyesen és nagyon jól van így. Pedagógusaink minden cselekedetéből kitetszik, hogy egyáltalában nem örvendeznek a kényszervakációnak s ha már kénytelenek azzal számolni, akkor mindent megtesznek a vakáció hátrányainak kiküszöbölésére. Én azért most nem is annyira feléjük, mint a pásztorok felé emelem fel kérő szavamat: gondolják csak meg, hogy ezeknek a mindenfajta iskolából a falura haza-került ifjaknak milyen nagy szükségük van nemcsak szellemi, hanem lelki irányításra is. A hosszú és kényszerű vakációban nyert benyomások talán egész életükre kiható nyomokat hagynak a lelkükben. Kétségtelen dolog, hogy ezek a benyomások nemcsak jó, hanem rossz irányból is érkeznek hozzájuk. Ezen a ponton van arra nagy szükség, hogy a rossz benyomások a szeretetteljes pásztori munka égető tüzebe kerüljenek. Ennek a munkának az elvégzésére nyilván nem elég és nem megfelelő csupán a vasárnap délelőtti istentisztelet, ahol az ifjak valószínűleg megjelennek még. Hiszen ennek az istentiszteletnek már úgyszólván olyan nagyon széleskörű igényt kell kielégíteni. Ide a fáradságot nem kimélő s a legteljesebb gondossággal előkészített pásztori munka szükséges. Az ifjúnak a szellemi fölény imponál. Meg kell mutatni neki ezt a szellemi fölényt. Az ifjat a ma aktualitásai érdeklik mindenekfelett. Tárgyaljuk meg velük ezeket az aktualitásokat a Biblia szempontjai szerint. Az ifjak vezér után vágyakoznak. Állítsuk oda eléjük a legfőbb vezért: az Úr Jézus Krisztust. Menjünk utánuk, érezzünk velük, értsük meg őket. Nyissuk meg könyvtárunkat és szívünket előttük, csak valahogy le ne intsük, fölényesen le ne dorongoljuk őket, mert akkor örökre bezárják szíveiket előttünk.

Örök panasz, hogy a faluról elkerülő a legtöbbszőr elszakítják azokat a szálakat is, amelyeket a templom, az iskola, a pásztor és a tanítók a faluhoz kötöttek őket s ilyenkor azután mindig megindul az életükben a lefelé való rohanás szomorú ténye. Ne engedjük azért ezeket a szálakat elszakítani. Induljunk el a reformátorok és partikuláris rektorok nyomában s próbáljuk ifjaink számára mindenekelőtt és mindenekfelettvalóvá tenni a Bibliát, mint szellemi, de ugyanakkor lelki táplálékot is.

Egy a már mostani vakációban megtörtént kis esettel fejezem be mostani mondanivalómat. Egy kis gimnázista fiútól afelől érdeklődtem, hogy mit kell tanulnia a vakációban. Lelkesen sorolta fel a feladatokat, amelyeknek középpontjában a sok olvasás és az olvasottak tartalmának a leírása állott. Megnéztem a tartalomfüzetét s szomorúan láttam, hogy olyanokat is olvasott, amelyek nemcsak hogy egy kisdíáknak, hanem még egy nagydíáknak sem valók. Azonnal azt ajánlottam, hogy olvasson mindennap két részt a Bibliából. Habozását látva, melléültem s együtt készítettük el az első napi feladatot az evangéliumból. Azóta fokozottabb örömmel olvassa a Bibliát az én kisdíákom. Nyilván eddig is csak azért nem cselekedte ezt, mert eddig senki sem vezette be a bibliaolvasás először nehéz, de azután annyira kedves világába úgy, mint azt annak idejében a reformátorok és a partikuláris rektorok cselekedték, akik ha ennek a mostani nagy vakáció-

nak az idejében élnének, egészen bizonyos, hogy a kisdiakokat mind belevezetnék a bibliaolvasás drága világába s a nagyobb diákok számára pedig bibliaköröket szerveznének, ahol kezükbe vennék és a „mindeneknek mindenkévé lettem, hogy minden módon megtartsak némelyeket“ (I. Kor. 9:22) elve alapján formálnák és irányítanák lelki életük kialakulását. Azt hiszem, hogy a ma pásztorai és tanító-mesterei is szívesen megeselekszik mindezeket.

Dr. Tomay Dezső.

I R O D A L O M.

Új könyv a vegyesházasságról. Nyomás alatt van a Sylvester-nyomdában és rövidesen megjelenik *Narancsik Imre* nagymuzsalyi lelkipásztornak, La punk kiváló munkatársának „Vegyesházasság“ c. 100 oldalas, igen tartalmas dolgozata, az Országos Református Presbiteri Szövetség hivatalos kiadásában, mint könyvsorozatának első kiadványa. A keresztényen egyházaknak századok óta tartó háborúskodását okozta, tartja ébren és szítja fel ez a kérdés. Minden órallónak tisztéhez tartozik, hogy ebben a kérdésben teljesen tisztán lásson és református álláspontot foglaljon el. Ezzel a kis könyvvel megbízható, biztos útmutatót ad úgy egyházjogi, mint hitvallásos szempontból az ORPSZ a magyar református közönség kezébe. A könyv fejezeteinek címei: I. Bevezetés. II. A vegyesházasság lélektana. III. A vegyesházasság történelmi értelme. IV. A magyarországi vegyesházasságok statisztikája. V. A római katolicizmus és a vegyesházasság. VI. Az állam és a vegyesházasság. VII. A református egyház és a vegyesházasság. VIII. A református vegyesházassági munka alapelvei és feladatai. IX. A gyülekezet szerepe a vegyesházassági munkában. X. Segítés a vegyesházasságban. XI. Irodalom. A könyvet minden lelkészi hivatalnak a lelkészi könyvtár számára megküldik. Presbiterek 4 P 20 fillérért megrendelhetik postautalvány szelvényén. A könyv ára ORPSZ pénztára, Budapest, IX., Ráday-u. 28. sz. alá küldendő, vagy az 54,288. sz. befizetési lapon. Komoly hangsúlyozással felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

Az Országos Református Nőszövetség Munkaterve. I. rész. Az Országos Református Nőszövetség központjának hivatalos kiadványa. Előszót írt hozzá Dr. Ravasz László dunamelléki püspök. Cikkeket írtak benne: Muraközy Gyula „Az országos református nőszövetség szervezete“ címen; Bereczky Albert „A női munka fundamentuma“ címen; Dr. Zsindely Ferencné „Szeretetszolgálat“ címen; Dr. Parádi Jenő „Látogató hadigondozás“ címen. A munkaterv II. része, terv szerint még ebben az évben meg fog jelenni. Elhatározta a vezetőség azt is, hogy kéthetenként megjelenő nőszövetségi lapot indít, melyben az egyes fontosabb nőszövetségi munkaágak irányítását, állandó rovatcímen keresztül fogja elvégezni a központ. Úgy a munkaprogrammot, valamint a kiadandó lap tervét nagy örömmel üdvözöljük.

„Református Nőszövetség“ címen jelent meg egy csinos kiállítású füzetke, melyben Uray Sándor debreceni kistéplomi lelkipásztor cikke foglaltatik; utána Pilder

Mária cikke: „Gondolatok a Református Nőszövetségről“, végül a Református Nőszövetség Tízparancsoiata fogal benne helyet. A füzetből néhány példányt minden lelkipásztori hivatalhoz elküldött a Nőszövetség tiszántúli egyházkerületi emöksége. (Méliusz-könyvkereskedés bizománya.)

Czakó Jenő: A janzenizmus. Egyetemes egyháztörténeli tanulmány. Cegléd, 1943. 222 lap. Régóta feldolgozásra várt a Czakó Jenő által megoldott feladat: a janzenizmus történetének magyar nyelven való megírása. Emeli a könyv értékét, hogy gondosan összefoglalja a janzenizmus magyarországi vonatkozásait is. A könyvet nemcsak magyar-, hanem francia-, angol- és németnyelvű tartalomjegyzék teszi még használhatóbbá. A könyv doktori értekezésnek készült, ezért magán viseli a tudományos munka által megkívánt gondosságot. Az írónak az anyag fölötti biztonsága és világos fogalmazása alkalmassá teszi a könyvet arra, hogy a műveltebb közönség is haszonnal olvashassa és világosan megismerhesse a római katolicizmusnak ezt a reformirányát. B. L.

A tékozló fiú útja címen jelent meg Szabó Imre budapesti esperes nyolc evangéliumi biznyságtétele. A mű összefoglaló címei ezek: A messzeség ígérete. Milyen mélyre süllyedhet az ember? A legnehezebb út — visszafelé. Miért engedi Isten? Megrendelhető a Sylvester Rt. könyvosztályánál (4 P 20 fill.).

Az Erdélyi Református egyházkerület kolozsvári teológiai fakultásának Évkönyve az 1943—44. tanévről. Jólleső érzéssel, régi, kedves emlékek ébredése közben lapozzuk végig a esinosan kiállított 50 oldalas évkönyvet, mely gazdag tartalmával hű képét nyújtja a „fakultás“ egyévi életének. Mindjárt az első lapokon meglep, hogy mily sok magántanára van a teológiának; mintegy 15, közülök többen előadásokat is tartottak. A teológiának összesen 61 hallgatója volt. Megragadó még, hogy a teológiai tanárok családjai egymással közösen heti ábítatokra gyűlnek össze; az ifjúsággal is közös ábítataik és bibliaköreik vannak. Az ifjúság Kolozsváron és vidéken intenzív belmissziói munkát végez; ezért a teológián szombaton nincsenek előadások; az öltödévesek számára a hétfői nap is szabad a vidéki kiszállások érdekében. A tanulmányi eredmény igen jó. Az ifjak a filozófiai és neveléstudományi órákat a kolozsvári tudományegyetemen kötelesek hallgatni. Legyen áldott a nagyrahivatott „fakultás“ élete és munkája.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Szentpéteri Kun Béla a debreceni egyházmegye gondnoka, az egyházmegye nemrég tartott rendkívüli közgyűlésén, mindnyájunk figyelmére méltó elnöki megnyitó beszédet mondott. Lapunk korlátozott szűk terjedelme, az előre kiszedett cikkek felhalmozódása miatt, nagy sajnálatunkra csak késve hozhatjuk az említett megnyitó beszéd érdemi részét; — azzal a meggyőződéssel, hogy értékéből vagy aktualitásából a párheli késedelem miatt semmit sem veszített.

Ezekben a komor napokban nagyon szembeötlő, hogy a mi szép alkotmányos kormányzásunk amennyire helyes és mind az evangélium lelkével, mind az emberi szabadság elvével megegyező, a gyorsaság és az életviszonyokhoz alkalmazkodás szempontjából kétségen kívül hogy fenn sok kívánnivalót, különösebben a mi magyar egyházunkban, ahol az elevenebb mozgású, kevésbé népes társas szervek kifejlesztése még nem következett be. Ez természetesen nem vezethet bennünket abba az irányba, hogy a magunk ősi és elvileg is tökéletesnek ismert egyházalkotmányunkat most már gyakorlati érdekekből cserbehagyjuk, hanem csakis arra indíthat, hogy rendkívüli körülmények idejére, és csakis ezek tartamára, keressünk olyan elintézési lehetőségeket, amelyek egyrészt intézményeink életének akadályait

elháríthatják, másrészt meggyökeresedett és szívünkhez nőlt alkotmányos szervezetünk alapfő rendelkezéseivel szöges ellentétben nem állanak, sőt azokhoz a lehetőség szerint idomulnak.

Méltóztassék megengedni, hogy a lehető legrövidebbre fogjam a Nagytiszteletű Közgyűléshez intézett üdvözlő szavaimat. Bizonyára mindnyájan Isten iránti mély hálával örvendezünk annak, hogy akik itt vagyunk, testi szemeinkkel láthatjuk egymást. A mindennapi sok aggodalom közt legnagyobb boldogság annak a tudata, hogy vannak körülöttünk olyanok, akikkel benső meleg szeretet kapcsol össze. Mindnyájan áldó szeretettel gondolunk azokra, akik a legutóbbi közgyűlésünk óta elmentek a minden élő útján, valamint azokra, akik minden percen kockáztatják földi életüket azért, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus nyomán haladva, életüket áldozzák másokért, miérettünk. Mindnyájan érezzük, hogy semmi sem lehet szorgosabb köteletségünk, mint az értünk küzdő dicső honvédök itthon maradt családjainak szeretetteljes gondozása és támogatása.

Nehéz időkben gyakran látni kedvetlen jelenségeket, így mostan is. Nehéz időkben tűnik ki leginkább a mi Urunk mondásának nagy igazsága: az Ő országa valóban nem ebből a világból való. Nekünk tehát, akik az Ő szolgálói vagyunk, nem ezen a világon kell lépőd-nünk, hanem az odajent valókát kell keresnünk. Minkünk az a feladatunk, hogy híven tartsuk meg és másoknak emlékeztetése hozzuk a két főparancsolatot. Az egyiket követve, könyörögjünk a teljes szívvel szeretelt mennyei Atyához, hogy szánja meg földi gyermekeit, adjon a hatalmasokba bölcseséget és könyörületet, az alantlevőkbe megértést és türelmet, a szenvedőkbe lelki erőt és Krisztus követésére készséget, mindnyájunkba alázatosságot és áldozatkészéget, adja meg számunkra a Krisztus békességét. A másik főparancsolat nyomán szorítsuk háttérbe a magunk személyét, ellenben folyvást gondoljunk embertársainkra, akik közül most aggodalom, gond, kétség, lelki szenvedés gyötri nemesak azokat, akiknek nélkülözése szemmel látható, hanem azokat is, akik aránylag a legjobb sorsban látszanak lenni, sőt ez utóbbiak lelki terheit növeli a felelősség rettelenes súlya. Igyekezzünk minden erőnk megfeszítésével szolgálatára állni elsősorban a közpellenül hozzánk tartozóknak, valamint népünknek és hazánk-nak. Igyekezzünk az emberszeretet, az emberségesség apostolai lenni jeljelé és lejelé egyaránt, nem feledve, hogy olykor a kemény büntetés szüksége éppen az emberszeretet következése, de folyvást szem előtt tartva az apostol tanítását, amely keresztteleinknek is jelmondala: Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztység; tart-suk szívünkön állandóan válogatás nélkül azoknak a hitestvéreintnek sorsát, akiket a hit és a keresztység egysége csatol hozzánk.

Kölcsey Sándor, a debreceni egyházközség fő-gondnoka maradásra kéretett fel. Megemlékeztünk Lapunk multheti számában arról, hogy Dr. Kölcsey Sándor, Debrecen nyugalmabavonuló polgármestere, lemondott a debreceni református egyháznál viselt főgondnoki tisztéről. A presbitérium egyhangú lelkesedéssel kérte Dr. Kölcsey Sándort, hogy tisztét továbbra is tartsa meg. Ez alkalommal D. Dr. Révész Imre püspök, hosszabb elnöki nyilatkozatot olvasott fel, melyben többek között ezeket mondta:

Amikor Kölcsey Sándort a folyó év januárjában harmadízben iktattuk be egyházközségünk főgondn-kává, én őt a presbitériumban egy, a sajtó nyilvánossága

előtt is megjelent beszédben üdvözöltem. Ebben a beszé-ben rámutattam kiváló értékére annak a tradíciónak, amely Debrecenben a város és a református egyhá-zközség vezetését századok óta rendszerint ugyanazon kézbe teszi le. De rámutattam arra is, hogy a hagyománynak, akármilyen nemes és ősi, mindenkor fölülte áll a személyiség hatalma, mert „a tradíciót mindenütt személyes életek önfeláldozása, az egyház életében pedig különösképpen is a szívek melege, a kegyelem napja, a Szentlélek tüze és fénye teszi erővé, megalvadt és megszáradt vérrögökből forró, áradó verpatakká.” A fő-gondnok életében és hivatásmunkájában bekövetkezett külső változás a tradíció külső folyamatossága szempontjából mindenesetre figyelemreméltó, s az ő rend-kívüli lelki finomságára, páratlan lelkiismeretességére és felelősségérzetére nagyon rávall az, hogy erre a körül-ményre ő maga szívetlenül felhívni a mi figyelmünket. Minkünk azonban erre nem lehet más jeleletünk, mint az, hogy a tradíciónak jelette áll a személyiség és mi egy tradicionális elvhez való ragaszkodás kednéért nem akarhatjuk a debreceni szent eklézsia főgondnoki székét egy olyan személyiségtől megüresíteni, aki hét esztendő alatt éppen eléggé megbizonyította, hogy Isten eleve elvégzéséből minden tradíciótól függetlenül leg-alkalmasabb ennek a tisztnak betöltésére.

A debreceni Péterfia-utcai egyházzész ünnepi tanácsülés keretében búcsúzott el Dr. Farkas Pál eddigi lelkipásztortól, ki mint tudjuk, ispotályi lelkipásztorra választott egy-hangú meghívással. A tanácsülésen Dr. D. Révész Imre püspök elnökölt. Ugyanez a tanácsülés indítványt terjesz-tett a presbitérium elé aziránt, hogy Dr. Farkas Pál örökébe, hasonlóan meghívás útján, Szenes László debreceni klinikai lelkész választassék meg, ki jelenleg egyszersmind a nagyerdei egyházkörszetnek is vezetőlelké-ze.

NAGYKÁROLYI EGYÁHYZMEGYE.

Püspök urunk látogatása Nagykárolyban. Folyó évi június hó 25—26. napjain püspök úr, Dr. Ferenczy Károly főjegyző és Tamás Ferenc missziói lelkész kíséretében a nagykárolyi gyülekezetet és a nagykárolyi egyházmegye lelkipásztoraikat látogatta meg. Június 25-én, vasárnap dél-előtt a templomban Tamás Ferenc prédikált. Ugyanakkor a püspök és főjegyző generális vizitációt tartottak. Délután 4 órakor presbitéri gyűlés volt a püspök jelenlétében. Este 6 órakor püspök úr prédikált a zsúfolásig megtelt tem-ploban. Utána szeretetvendégség volt, melyen bibliát magyarázott Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző. Hétfőn, 26-án reggel 9 órakor az egyházmegye lelkipászt-oraival tartott konferenciát a püspök; itt bevezető biblia-tanulmánnyal szolgált. Utána Peleskey Sándor börvelyi lelkipásztör és Lengyel József missziói előadó tartottak az egyházmegye életéről s problémáiról rövid bevezető előadást, ennek alapján széleskörű s igen áldott eszmecsere bontakozott ki püspök úr irányításával. Rövid és egyszerű közbéd után a püspök kísérelével meglátogatta a Nagy-károly határában lévő vitézi telepet s ott is szolgált isten-lisztelet keretében az iskolateremben. Aznap estére püspök úr és kísérel minden baj nélkül visszatértek Debrecenbe.

K R Ó N I K A

Védekezés az ellenséges gyujtogatás ellen. A honvédelmi miniszter „Mezőgazdasági termények gyujtóbombák, gyujtó-eszközök és gyujtogatás elleni védelme” címen igen népies és egyszerű előterjesztéssel megírt és praktikus illusztrált füzetet adott ki, amelyet tudomásunk szerint országszerte minden hatósághoz és hivatalhoz megküldöttek. Szeretettel kérjük egyházunk minden örállóját, hogy ezt a kis füzetet méltassák figyelmükre, tanulmányozzák át és találják meg a módját annak, hogy a gyülekezet gazdálkodó tagjai is elolvassák; vagy ami még helyesebb volna, alkalmas úton és módon felvilágosítást nyerjenek jelöle. Ez a munka manapság a legtisztelteméltóbb honvédelmi szolgálatok közé fog tartozni.

ÉRTESÍTÉS. Az első világháború idején tömegesen közkézen forgott „Az Isten a mi reménységünk” című, katonák számára készült kis imakönyvet — több oldalról jelentkező sürgetésre — átdolgozva újra szándékozom kiadni. Ára pusztán a nyomdai bekerülési költség lesz. Lapunk jövőheti számához előjegyzési kártyát csatolunk. Uray Sándor, debreceni lelkipásztor.

Büles tanácsok középiskolás vakációzó növendékek számára. A Sárospataki Reformátusok Lapjából vesszük át az itt következő igen, megszívelendő büles tanácsokat. Kérjük kedves olvasóinkat, vegyék ezeket igen komolyan s adják kezébe a falun vakációzó ifjúságnak s vonják be őket lelkipásztori gondozó munkásságuk körébe. *Azt tanácsoljuk, hogy mindenekelőtt jorgassák tanítványaikat a Bibliát (eséses óra tartása); olvassanak naponta, esetleg szürellel közösen egy-egy részt, ezt beszéljék meg és milyen jó volna, ha közösen tudnának imádkozni (házi áhitat). Ennek kiegészítése volna zsolttáros könyvünk használata (énekbersek megtanulása, harmónium-gyakorlatok, orgona-gyakorlatok). Minden református lelkézi hivatalban vannak külön kiadványok a protestáns egyháztörténet köréből, esetleg más természetű munkák is; kérjük szeretettel a szürelket és lelkipásztorokat, hogy irányítsák ezek felé is protestáns növendékeink figyelmét. Vegyenek részt a vasárnapi iskolában vagy indítsanak a lelkipásztor vezetése alatt vasárnapi iskolát. Ajánlják fel szolgálataikat a hadigondozói munkánál (pl. segítés levelezésnél stb.) Ugyanek a tanya- és szöránymisszióknál. Tanulmányozzák a hitéletet, készítsenek vallási állapotrajzot. Kérjenek gyülekezeti munkát a gyülekezet lelkipásztorától, aki majd adjon bizonyítványt is diákjaik lelki hitéletéről, magaviseletéről és gyülekezeti jogolódásáról.*

„Három korszak a nép életében” címen nagy figyelemre méltó cikket írt a Református Jövőben Dr. Czegléd Sándor debreceni teol. professzor. Ez a három korszak: a nép élete Krisztus előtt, Krisztus idejében és Krisztus után. Fejlesztése végén szerző a következő konklúzióra jut: „Az egykor keresztyénné lett világ talán még sohasem járt távolabb az igazi keresztyénségtől, mint éppen napjainkban. Ezért a mostani helyzet legmélyebb értelme az, hogy éppen a keresztyénségünket teszi próbára. Krisztus nincs hozzákötve egyetlen néphez sem. Ha egy nép elfordulna tőle, egyházának ügyét az sem gáncsolhatná el. Krisztus egyházán a pokol kapui sem vesznek diadalmat. De Isten kivéheti kezünkből az evangélium fátylóját és olyan népeknek adhatja, amelyek tudják és vallják, hogy nem Isten van érettek, hanem ők vannak Istenért... Ezért szürel nélkül kell könyörögnünk azért, hogy Isten hosszútűrő kegyelme ne hagyjon el bennünket ezekben a „gonosz napokban” és tartsa távol a világ keresztyén népeitől, a mi magyar népünkötől is, a hitelhagyás halálos veszedelmét.”

A holland Bibliatársulat rekordéve. A holland Bibliatársulat jelenti, hogy minden akadály ellenére is a bibliafogyasztás Hollandiában oly magasra emelkedett, amilyenre még példa nem volt 1813: a társulat alapítása óta. 1943-ban elfogott 75 ezer teljes biblia; 90 ezer Újtestamentum; 10 ezer bibliai rész. Újból lefordították a zsolttárokat és az új fordításnak akkora keletje volt, hogy megjelenése után pár nap alatt szétkapkodták.

A KIE idei nyári konferenciái értesülésünk szerint ezen a nyáron országszerte elmaradnak.

Statisztikai adatok... A „Kiáltó Szó” cikkéből közöljük az alábbi kiragadott adatokat: Az 1941-i népszámlálás adatai szerint Magyarország összlakosságának száma 14 millió 600 ezer (kerek szám). Ebből magyar 11 millió 300 ezer (77,5%), idegen 3 millió 300 (22,5%). Ez a megoszlás azért szomorú, mert ugyanakkor idegen területen közel két millió magyarság él. A kivándorlás ugyanis a világháború után is tovább folyik. 1921—1938-ig 40 ezer magyar fog vándorbotól a kezébe. A legmegdöbbentőbb az, hogy kivándorlásról még 1939—41 között is beszélhetünk. E két év alatt 3400 magyar hagyta itt ősei földjét akkor, mikor minden hozzájukjövő idegennek kenyeret adott a magyar föld. Hisz a más nemzetiségű kivándorlók száma ugyanakkor hazánkban nem üti meg a 200-at. A magyarság 66%-a katolikus (beleszámítva a görög katolikusokat is), több, mint 9 millió 700 ezer. A reformátusok száma 2 millió

700 ezer (kerek szám). A gyermekek átlagos száma tekintetében úgy is, mint magyarok, úgy is, mint reformátusok, a leggyengébben állók közé tartozunk. Magyarságunk széles rétegeinek öntudatlansága egyes vidékeken ma már katasztrofális. Vagy talán ne is csak a népet hibáztassuk egyedül abban, hogy fajtánk talán legősibb magyar református telepein lassanként elbal a magyar szó, mert kihalt a falvakból a gyermekkacagás. A napokban a Református Élet csak egyetlen számában is éppen elég megdöbbentő adatokra bukkantunk, csupán futólagos áttekintés alkalmával 77 baranyai község közül csak ötben találunk szaporulatot. Harkányban tíz év alatt csak 15 gyermeket kereszteltek. (Nem egyedüli falu!) Babarc lélekszáma a lelkézi családdal együtt 38. Iskolásgyermekek egy yán. Levente kettő. Leány egy sinec. És ehhez vegyük hozzá, hogy a természetes szaporulat index-száma hazánkban a románnál 14, tőlnél 10, horvátnál 10, szerbnél 19, a magyarnál pedig 6! Ez azt jelenti, hogy száz esztendő múlva a 22 millióra szaporodott magyarság 42 milliós szerb és 56 milliós román tengerrel lesz körülvéve! (Elekes Dezső egyetemi tanár.)

A „Protestáns Világszövetség” központja bombatámadásban elpusztult. A Protestantische Rundschau részletes tudósítást közöl arról, hogy a bombázott nagy városokban mennyi templom s egyházi intézmény pusztult el. A „Protestáns Világszövetség” központja is repülőtámadásnak esett áldozatul. Nevezett központ teljesen elpusztult; a folyóirat gazdag híryanaga, s dolgozatai szintén a lúz martaléka lettek. A lap utolsó oldalán megindító szavakban fordul olvasótáborához, arra kérve őket, hogy a világszövetség újjaalakításában legyenek segítségére; küldjenek vagy adjanak el a sziléziai Saganba költözött központnak könyveket, folyóiratokat, mert a szövetség könyvtára a szervezési és tudományos anyaggal mindenestül elpusztult.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2559—1944. sz. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás

FELHÍVÁS

a nagytiszteletű lelkipásztor urakhoz.

A kakszentmártoni lelkipásztor kérelmére elrendelem Magyar György születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők: Apja néhai Magyar György, anyja néhai Nagy Jolán. Körülbelül 1907. évben született Nagybánya környékén. A bejegyzés elsősorban Nagybánya környékén és Szatmár vármegyében keresendő. Az anyakönyvi bejegyzés megtalálása esetén a kakszentmártoni lelkipásztor értesítendő, aki a bejegyzés megtalálójára részére 10 P kutatási díjat térít meg.

Debrecen, 1944 június 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2744—1944. sz. TÁRGY: „Nemzetnevelők könyvtára” c. könyvsorozat beszerzése.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz és a nagytiszteletű iskolaszéki elnökök urakhoz.

Az Országos Közoktatási Tanács ügyvezető igazgatója 266—1944. OKT szám alatt megkereste az Egyetemes Konvent elnökségét, hogy a „Nemzetnevelők könyvtára” című könyvsorozatnak kötelező beszerzését — ha módjában áll — a református iskolák tanári és tanítói könyvtára számára rendelje el.

Az Egyetemes Konvent elnökségének 3165—1944. sz. leirata alapján utasítom közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy a „Nemzetnevelők könyvtára” c. nagyértékű pedagógiai könyvsorozatnak eddig megjelent és ezután megjelenő valamennyi kötetét két-két példányban szerezzék be.

Felhívom az iskolaszéki elnök urakat, hogy a könyvsorozatot a tanítói könyvtárak számára is a lehetőség szerint szintén beszerezni szíveskedjenek.
Debrecen, 1944 június 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

TÁJÉKOZTATÁS

az 1944. évi lelkészi nyugdíjintézeti járulékok központi levonása tárgyában.

Az 1943. évi nyugdíjintézeti járulékoknak a kongruából és korpótlékból való levonása 1944. évi június hó végével lejár. Folyó évi július 1-től az 1944. évi járulékok levonását kellene megkezdeni.

A folyó évben is oly rendkívüli murkálatok folytán előállott nagymérvű munkatöbblet miatt azonban a legnagyobb erőmegfeszítés mellett sem tudtuk az 1944. évi járulékok központi levonásáról szóló kimutatást a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvevősege részére kellő időre elkészíteni.

Ennélfogva az elmúlt évhez hasonlóan, a folyó évben is az 1944 július-augusztus hónapban a járuléklevonást az eddigi havi összegben fogjuk eszközölni. Az 1944. évi járuléktartozást a július és augusztus havi levonási összegek betudásával 1944. évi szeptember hó 1. napjától 1945. évi június hó végéig 10 havi egyenlő részletben fogjuk levonásra kimutatni.

Felkérjük azokat a lelképásztor urakat, akiknek kongruájából és korpótlékból nyugdíjintézeti járuléktartozásuk központilag maradéktalanul levonható és a járulékok eddig is rendszeresen levonásra kerültek, hogy az egyházmegye nyugdíjintézeti pénzkézeltőhöz közvetlen befizetést 1944. évi járulékaikra lehetőleg ne teljesítsenek.

Budapest, 1944 június 20.

A lelkészi nyugdíjintézet intézőbizottsága:

Tóth Lajos,
egyetemes konventi titkár,
bizottsági h. előadó.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2752—1944. sz. TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS

a nagytszeteletű lelképásztor urakhoz.

Hauser Hona budapesti (IX., Rádai-u. 63., I. 3) lakos kérelmére elrendelem a Szatmári István és Sajó Zsuzsánna volt nagyszalontai lakosok születési és esketési helyének és idejének felkutatását.

Eredmény esetén kérelmező értesítendő.
Debrecen, 1944 június 24.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2788—1944. szám. TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS

a nagytszeteletű lelképásztor urakhoz.

Dr. Varga Sándor egyetemi tanársegéd, szegedi lakos (Belklinika) kérelmére elrendelem nevezett anyai nagyszülei házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők: 1. Budai András született 1851 szeptember 28-án Tiszafüreden, római katolikus; 2. Anderes Juliánna született 1844 október 16-án Nyír-egyházán, ág. ev.; 3. Kérelmező édesanyja, mint az előbb nevezett nagyszülők első gyermeke 1872 január 19-én Hajdúnánáson született, vallása református. A házassági bejegyzés az 1872 előtti években keresendő.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki eredmény esetére 50 P kutatási díjat ajánlott fel.
Debrecen, 1944. június 29.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2816—1944. sz. TÁRGY: *Nyolcosztályos népiskolák felső tagozatainak szorgalmi ideje.*

KÖRLEVÉL

a nagytszeteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventje Budapesten, 1944. évi május hó 4. napján tartott ülésének 168. számú határozata alapján felhívom az egy- és kéttanítós iskolát fenntartó egyházközségeket, hogy a felső tagozat szorgalmi idejének meghosszabbítására irányuló előterjesztéseik előtt az alsó tagozat nevelői érdekét is tegyék komoly megfontolás tárgyává.

Debrecen, 1944 június 26.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki hivatal. Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Beregdéda református egyházközsége pályázatot hirdet hadifogságban lévő, ill. eltűnt *kántortanítója* helyettesítésére. Javadalom: lakás természetben. Tanítói javadalom: 8 köből búza, 8 köből vegyestermény, 2 öl tűzifa. Kántori javadalom: 7 kat. h. 558 □-öl szántóföld, amely jelenleg felebsérletben van, 8 kat. h. legelő közös úrbéri használatban. Adókat az egyház fizeti. Tanítói és kántori javadalom együtt 26 értékegység. Köteleesség: V—VIII. osztályok tanítása. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. Kellően felszerelt kérvények Lelkészi Hivatal, Beregdéda (Bereg vm.) címre küldendők.

Berettyószéplak református egyházközség presbitériuma 21 napi határidővel pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett *orgonista-kántortanítói* állásra. Javadalom: lakás természetben, kis kerttel; 4 kat. hold 342 □-öl szántó és rét, adóját egyház fizeti; 36 hl vegyes termény vagy hivatalos ára; 12 köbméter tűzifa beszállítva, vagy értékének megfelelő szén. Külön kántori javadalom: 3 kat. hold szántó, melyért egyház nem szavatol s adóját kántor fizeti. Megfelelő államsegély és stóla. Köteleességek: egyházi jegyzőség, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén és kanonikus órákon, énektanítás, énekkar vezetés, minden belnissziói munkában hathatós közreműködés; iskolaszék által rábízott osztályok tanítása. Állás szeptember elsején elfoglalandó. Pályázati kérés Lelkészi Hivatalhoz küldendő. Kántorpróba útiköltségét csak megválasztottnak térítjük meg.

Enesenesi református egyházközség pályázatot hirdet 1. lemondás folytán megüresedett *III. sz. tanítói* állásra. Fizetés 10% pénzfizetés az egyháztól és lakás, többi államsegély. Köteleessége: a törvényben megállapított. Férfiak és nők pályázhatnak. Határidő 21 nap. 2. Tényleges katonai szolgálatot teljesítő kántortanítójának helyettesítésére. Fizetése a törvényben megállapított helyettesi fizetés. Határidő 21 nap. Pályázati kérvények a Református Iskolaszék, Encses (Szabolcs megye) címre küldendők.

Gáborján református egyházközség presbitériuma lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra pályázatot hirdet. Javadalom: lakás gazdasági épületekkel, 13 q 80 kg búza és 8 q árpa az egyház magtárából, 11 hold és 923 □-öl szántóföld, melynek adóját az egyház fizeti, 40 q kemény tűzifa beszállítva, stólamegváltás évi 150 P. Értékegység: 41 és a kiegészítő államsegély. Köteleesség: kántori teendők végzése, énekkar vezetése, a rábízott osztályok vezetése, belnissziói munkákban segédkezés. Pályázati határidő július 21. Kérvények Lelkészi Hivatal címére küldendők. Nők is pályázhatnak. Presbitérium.

Gulács református egyházközség pályázatot hirdet a *III. sz. kántortanítói* és *V. sz. tanítónői* állásokra. Javadalom mindkét állásnál lakbér és törvényes készpénzfizetés. Kötelesség: kijelölt osztályok vezetése, missziói munkák végzése. A *III. sz.* állás betöltője köteles lelkész akadályoztatás esetén helyettesíteni, presbitérium rendelkezése esetén a kántori teendőket egyedül vagy kántortársával ellátni. Ezért a jelenleg érvényes intézkedések szerint külön díjazásban részesül. Egyébként is köteles akadályoztatás esetén kántort helyettesíteni. Felszerelt pályázatok július 21-ig Református Lelkészi Hivatal, Gulács (Bereg m.) címre küldendők.

A **laskodi református egyházközség** presbitériuma pályázatot hirdet *I., II. és IV. sz. tanítói* állására. Fizetése: az *I. sz.* tanítói álláson, mely kántortanítói állás: a) 15 kat. hold jó föld, b) 15 q rozs, c) lakás, prima minőségű kerttel, d) stóla az egyházkerületi szabályrendelet szerint. (Értékegysége 13.) A többi államsegély. A *II. és IV. sz.* tanítói állásokra 10% helyi hozzájárulás, a többi államsegély. Kötelességük törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap. Mindhárom állásra nők is pályázhatnak. Kérvények Iskolaszéki elnök címére: Laskod, p. Petneháza küldendők.

Magyarsanád református iskolaszéki elnöksége pályázatot hirdet *I. sz. kántortanítói* állásra. Javadalom: tanítói fizetés 90%-os államsegéllyel és többféle pénzbeli és természetbeni jövedelem. Makó és Szeged közel. Jó közlekedés. A Maros-folyóhoz igen közel. Tanítónők is pályázhatnak. Pályázati határidő 21 nap. Pályázati kérvények Soós Béla lelkész, Magyarsanád címre küldendők.

Nagyrábé református egyházközsége pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *IV. sz. tanítói* állásra. Kötelesség, fizetés törvényes. Határidő 21 nap. Pályázhatnak férfiak, nők. Kellőleg okmányolt pályázati kérvények Református Iskolaszék, Nagyrábé (Bihar vm.) címre küldendők.

A **szamosdarai (Szatmár megye) református egyházközség** pályázatot hirdet *kántortanítói* állására. Fizetés: lakás természetben, 16 köblös elsőosztályú föld, melyből 3 hold kaszáló, többi szántó, 6 q búza, 8 q tűzifa. Földek adóját egyház fizeti. Kötelessége: osztatlan iskola vezetése, bémissziói munkákban segédkezés. A község Szatmárnemetőtől 10 kilométer, vasútállomástól 2 kilométer. Kántori szolgálat helyettesíthető. Pályázati határidő 21 nap. U. p.: Csenger.

Vésztői református egyházközség pályázatot hirdet a *IX. számú, tiszta készpénzfizetésű tanítói* állásra. Határidő három hét. Férfiak, nők pályázhatnak. Evangéliumi szellemű leánykezelőmunkát vállalkozóknak előnyben. Tízezer lélekszámánál nagyobb község, vasúti csomópont, villany, minden utcáján járda. Kellően felszerelt pályázati kérvények Lelkészi Hivatalba küldendők.

Zsadány református presbitériuma pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *V. sz. tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Fizetés törvényszerű. 10% helyi hozzájárulás és lakbér, többi államsegély, melyért egyház szavatosságot nem vállal. Kötelessége díjlevél szerint. Szabályszerűen felszerelt kérvények Lelkészi Hivatal címre küldendők. Pályázati határidő 21 nap.

TARTALOM:

Révész Imre: Mi vagy utódaink a mi rombadőlt szentélyünket fel fogjuk építeni
Ph. Monnier: Kollégiumi diák leszek
Dr. Tomay Dezső: A reformátorok és a partikuláris rektorok nyomában
Irodalom — Hírek az egyházmegyékből — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdelmények — Hirdetések

KISS FERENC

ötvenstanár, ref. presbiter

Telef.: 384-447.

BUDAPEST IV., HARISBAZÁR-U. 3.

Úrvaesorai és keresztelési edények, nászajándékok, ékszerek stb.

Törött tárgyakat javítok, becserelek. Aranyozok, ezüstözök.

Szövetek, selymek,

függönyök, függönykelmék, retikülök, kötött-
árúk, női és férfifehérművek, rövidárúk
nagy választékban.

PETRIK KÁROLY DEBRECEN,
női és férfi divat üzlete Ferenc József-út 25

IMAKÖNYVEK

RAVASZ: Hazafele

egészvázson kötésben . . . . . Ára: 14— P.
bőrutánczátú kötésben . . . . . „ 18— P.

MURAKÖZY: A Sionnak hegyén

egészvázson kötésben . . . . . Ára: 10— P.
bőrutánczátú kötésben . . . . . „ 14— P.

URAY: Édesanyám imakönyve

félvázson kötésben . . . . . Ára: 4— P.
egészvázson kötésben . . . . . „ 8— P.

NYÁRY: Szívemet Hozzád emelem

egészvázson kötésben . . . . . Ára: 10— P.

SZIKSZAY: Keresztényi Tanítások

félvázson kötésben . . . . . Ára: 8— P.

MEGREDELHETŐK:

Méliusz

KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Debrecen, Ferenc József-út 26.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK
DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. Telefon: 14-96, 23-70, 23-71.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS
**PAPI
PALA'ST
ÉS SÜVEG**
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN
**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT